

VREDESKOERIER

'T KAN ANDERS

TIJDSCHRIFT VOOR EEN LEEFBARE WERELD

UITGAVE: PAIS, HUMANISTISCH VREDESBERAAD & HAAGS VREDES PLATFORM, JAARGANG 34, NUMMER 1. FEBRUARI 2011

WAAROM NIET NAAR AFGHANISTAN?

argumenten uit de oproep van Kerk en Vrede

In een brief van 7 januari over een "geïntegreerde politietrainingsmissie in Afghanistan" heeft de Nederlandse regering haar vermogen een oorlog in heel andere bewoondingen te verkopen nog verder vervolmaakt. In een fantastische opbouw wordt benadrukt dat van de 545 uit te zenden personen 225 politietrainer zijn en de rest (325) in diverse zin ondersteunende militairen. De getrainde politiemensen zullen volgens deze presentatie echte community politie vormen en op grote afstand blijven van offensieve militaire ISAF-activiteiten. Tegenover de NAVO-geleide ISAF-missie wordt het kader van de EU geleide civiele EUPOL-missie benadrukt en wordt hoog opgegeven van een training van vrouwelijke politieagenten waarvan pas op de helft van de brief duidelijk wordt dat deze op z'n vroegst pas in 2013 daadwerkelijk zal kunnen beginnen. De achter deze retoriek schuilgaande realiteit is dat slechts 40 van 545 uit te zenden personen daadwerkelijk civiele EUPOL-politietrainer zullen zijn, 5 justitieel expert en dat de overige 500 uitgezonden personen militair zijn (waarvan slechts 50 marechaussee en de overige 135 "politietrainers" puur militair

instructeur). De door deze militairen getrainde 'politiemensen' zullen wel degelijk in het NAVO/ISAF-kader worden ingezet en dus als zgn. "little soldiers" deel uitmaken van de bredere NAVO-strategie ten aanzien van Afghanistan. Ook blijven als onderdeel van dit kabinetsbesluit vier Nederlandse F16's in Afghanistan, ter ondersteuning van de "politietrainingsmissie" die in feite dus vooral een militaire trainingsmissie is. Na alle kritiek heeft van de afgelopen maanden over de wederopbouwmissie die in de praktijk steeds meer een vechtmis­sie bleek te zijn, maar als wederopbouwmissie werd verkocht om destijds de Partij van de Arbeid in te laten stemmen, praat de regering nu graag GroenLinks en D66 naar de mond en presenteert een militaire missie als "politietrainingsmissie". Door doelbewust een verkeerd beeld naar buiten te brengen probeert de regering publieke en politieke steun te vinden voor een missie die er niet is en ook niet zal ontstaan de zakelijke feiten gewoon worden gepresenteerd. Dit heet oorlogspropaganda en dat misstaat een land dat de bevordering van het internationaal recht hoog in zijn vaandel heeft staan.

EERSTE ACTIES

Op 11 januari 2011 om 17 uur vormden enkele tientallen mensen een picket tegenover café Dudok, vlak bij de Tweede Kamer. Aanleiding was de oproep van Harry van Bommel (kamerlid SP), om te protesteren voor de deur van de 'Afghanistan Nieuwjaarsreceptie' van de enkele hulporganisaties en de Afghaanse ambassadeur, die om 17:30 begon in Café Dudok. De oproep werd ondersteund door het Haags Vredes Platform, VD

AMOK, Pais, Kerk en Vrede en de Midden-Oosten-werkgroep van GroenLinks. De organisatie van de nieuwjaarsreceptie ging er bij voorbaat van uit dat er een nieuwe missie komt en stelde de vraag: "Maar wordt dit nu een politiemissie of een combinatiemissie?" De demonstranten stellen dat een nieuwe missie Afghanistan niet verder helpt, maar bijdraagt aan de voortzetting van de oorlog.

De Tweede kamer moet het kabinetsvoornemen nog goedkeuren. Gedoogpartner PVV is tegen en ook de PvdA wil geen nieuwe missie, waardoor het moeilijk wordt een meerderheid te vinden in de kamer. Het kabinet hoopt op steun van D66, GroenLinks en de Christenunie.

Foto Boyd Noorda

HET LEGER KRIJGT AFGHANISTAN NIET STIL Flarden uit een diplomatiek overleg

Haider Rizvi

'De oplossing voor Afghanistan is niet militair', zegt Staffan de Mistura, de hoogste VN-functionaris in Afghanistan. De Amerikanen geloven dat stabiliteit in Afghanistan het meest gediend is bij extra troepen, maar daar zijn andere diplomaten bij de VN het niet mee eens. De Mistura, een Zweedse diplomaat met veel ervaring, gaf begin december hierover eenzelfde mening in de Veiligheidsraad. Er is een politieke oplossing nodig, zei hij, en een "must" voor vrede en ontwikkeling is volgens hem het voorkomen van burgerslachtoffers. Andere Veiligheidsraadleden waren dat met hem eens. 'Succes hangt niet af van militaire operaties', zei de Mexicaanse ambassadeur Claude Heller. Er moet alles aan gedaan worden om te voorkomen dat door aanvallen van één van beide kanten nog meer burgers omkomen. De deelnemers pleitten voor betere maatregelen om een machtsoverdracht in 2014 mogelijk te maken. Dat is de termijn die in november werd afgesproken op de NAVO-top in Lissabon. 'Afghanistan heeft de blijvende steun van de internationale gemeenschap nodig', zei Wang Min, de tweede verte-

genwoordiger van China bij de VN. Maar alle initiatieven voor vrede, verzoening en ontwikkeling moeten 'vanuit en door Afghanen zelf' gebeuren.

De Amerikaanse gezant Rosemary DiCarlo verdedigde de strategie van Washington. 'We hebben ervoor gezorgd dat de Taliban hun momentum zijn kwijtgeraakt', zei ze, al is de voortgang 'nog steeds fragiel'. Ze vertelde de Veiligheidsraad dat de Afgaanse krachten volledig verantwoordelijk zullen zijn in 2014, maar dat de transitie gradueel zal zijn. 'Het is een overgangsstrategie, geen exitstrategie.'

In totaal zijn er bijna 20.000 Afghanen omgekomen sinds 2001, toen de Amerikaanse militaire operatie begon, en een half miljoen zijn gewond geraakt, volgens Iraq Casualties.org, een onafhankelijke groep die voorheen bekend stond als Iraq Body Count. Er zijn 2100 soldaten aan de coalitiezijde gesneuveld. Volgens experts wordt de situatie er niet beter op. Het Rode Kruis meldde bij de nadering van het jaareinde van 2010 dat het conflict zich in 2011 nog verder zal verspreiden, met meer doden tot gevolg.

..EN WAT IS NU NEDERLANDS BUITENLANDS BELEID?

De Interkerkelijke Organisatie voor Ontwikkelingshulp ICCO heeft met verontwaardiging mededeling gedaan van een berisping door Uri Rosenthal, minister van Buitenlandse Zaken, wegens haar steun aan het nieuwsnet Electronic Intifada. Dat is een internationale NGO die vanuit een Palestijns perspectief berichten verspreidt over het Israëliisch-Palestijnse conflict. Die site biedt volgens de minister een platform aan dat oproept tot boycot van Israël. Het steunen van deze site staat hiermee volgens de minister diametraal tegenover het Nederlandse buitenlandse beleid.

Rosenthal laat zich hier wellicht leiden door de Israëliische wet op het boycotverbod, die zich keert tegen propaganda

voor boycot van alle ondernemingen in Israël, inclusief die van de nederzettingen in bezet gebied. Wie in Israël boycot propageert kan door de strafrechter een schadeloosstelling worden opgelegd van minimaal dertigduizend sjekel aan het te boycotten bedrijf. De minister wil met zijn optreden duidelijk maken dat het propageren van boycot ook in Nederland ongewenst is, want in strijd met het kabinetsbeleid. Het is in ieder geval in strijd met de opvattingen van gedoogpartner Gerard Wilders, die toejuicht hoe Israël zich in toenemende mate ontwikkelt tot een totalitaire staat, die zich met een beroep op de Bijbelse boeken Josua en Richteren het recht toe-eigent Islamieten uit het gebied van het voor-

malige 'heilige land' te deporteren. Rosenthal wekt nu de schijn dat ook de VVD en CDA het daarmee eens zijn.

ICCO steunt echter de strijd van Electronic Intifada tegen de Israëliisch-Palestijnse muur, omdat de aanbouw van deze muur in strijd is met het internationale recht. Zij stelt dat de interventie van de minister strijdig is met art. 90 van de Nederlandse grondwet 'de regering bevordert de ontwikkeling van de internationale rechtsorde'.

Op 1 januari kwam tijdens geweldloze protesten tegen de muur in Ni'ilin een vrouw om het leven door een traangasaanval van het Israëliische leger, een jaar nadat haar echtgenoot hetzelfde lot had getroffen. In Tel Aviv waren hierop honderden Israëli die straat opgegaan om te protesteren tegen wat zij als een oorlogsmisdaad zagen. Zij werden allen na hevige charges van de politie gearresteerd.

Er circuleren nu petitieën waarin geëist wordt dat Uri Rosenthal als minister aftreedt wegens schending van het internationale recht. Men kan er ook aan toevoegen: wegens buitenlandse inmenging.

VREDESKOERIER

'T KAN ANDERS

Vredeskoerier, 't Kan Anders voor een leefbare wereld, is een gezamenlijke uitgave van Pais, Humanistisch Vredesberaad en Haags Vredes Platform.

Eindredactie: Jan Bervoets.

Redactie: Chris Geerse, Anke Polak, Wiebren Stienstra.

Redactieadres: Postbus 10500, 2501 HM Den Haag; E-post: koerier2006@ddh.nl. De verantwoordelijkheid voor de geplaatste artikelen ligt bij de auteurs. De redactie beslist over plaatsing van ingezonden brieven en zal deze inkorten indien nodig.

Abonnementen (informatie en administratie): Vlamingsstraat 82, 2611 LA Delft, tel: 015-785.01.37

't Kan Anders verschijnt 4x per jaar (8 blz), afgewisseld door het VredesMagazine (36 blz.).

Een abonnement op beide bladen kost €15,50. Aanmelden op bovenstaand adres of via info@vredesmedia.nl. Wat u extra overmaakt wordt verwelkomd als gift voor het werk van de uitgevende organisaties!

Opmaak: Jan Bervoets

Druk: Albani BV. ISSN 0925-5893

Foto's: Jan Bervoets, Indtmedia

Steun met uw ideeën, actieve inzet of bijdrage:

• **Haags Vredes Platform**, Valkenboskade 461, 2563 JC Den Haag, 070-3922102 giro 496449; www.haagsvredesplatform.nl.

• **Humanistisch Vredesberaad**, Postbus 235, 2300 AE, Leiden. tel: 0648 233329. Giro 79911 tnv HVB, Alphen a/d Rijn. info@humanistischvredesberaad.nl; www.humanistischvredesberaad.nl • **Vereniging Pais**, Vlamingsstraat 82, 2611 LA Delft, tel. 015-7850137, giro 4173490; info@vredesbeweging.nl; www.vredesbeweging.nl

**PAPA DOCSTRAAT JE WEET WEL NET ACHTER HET POL POTPARK
VOORBIJ DE DOODSESKADERS OP DE RONALD REAGANLAAN**

Wanneer je over boven praat moet je beneden ook noemen, vrouwen zouden niet bestaan zonder mannen, je kan niet links afslaan zonder eerst naar rechts gekeken te hebben, om te lachen moet je weten wat verdriet is, recht bestaat alleen bij de gratie van onrecht en vrede zou niet nodig zijn als er geen oorlog bestond.

Wanneer je in een stad van recht en vrede woont zul je de mensen moeten vertellen over oorlog en onrecht. Daarom alleen al is het een goed idee van wethouder Sander Dekker om te pleiten voor een Ronald Reaganlaan in Den Haag. Hij ziet in Reagan een vredesstichter die er indirect voor gezorgd heeft dat de muur is gevallen.

De historische vergissing die wethouder Dekker daarbij maakt is een verklaarbare, we zijn teveel getraakteerd op propaganda, retoriek en eufemistisch taalgebruik. *Friendly fire*, *collateral damage*, opbouwmissie, trainingsmissie. We maken geen oorlog meer, nee we verspreiden mooie zaken als democratie en vrijheid. De moordende Westerse bezettingslegers in Irak waren live te zien op tv, maar een beetje oorlogsfilm heeft veel beter verzorgde en uitgelichte strijdtoneelen en die heldhaftigheid uit Hollywood, dat is wat blijft hangen. Wij zijn de goeden en zij de slechten. In tijden van oorlog gaat het om de taal van sprookjes en mythes waarin goed en kwaad duidelijk zijn en zelfs de dierenpartij wel achter het doden van de draak moet staan.

De lessen van de geschiedenis worden zo snel vergeten. En daarom moet er een Ronald Reaganlaan komen in Den Haag maar mag deze niet alleen komen te liggen. Er moet een wijk van goed en kwaad komen. Ronald Reagan's laan moet daar komen te liggen tegenover de Martin Luther Kingstraat en tussen de straten die genoemd zijn naar een aantal van zijn vrienden de Pinochetweg, het Saddam Husseinpleintje, het Bothapad. De geschiedenis leert dat Ronald Reagan vanuit een gigantisch overwicht pleitte voor minder kernwapens, wetend dat minder maar betere wapens de positie van de VS alleen maar zou verbeteren. Het was hem niet te doen om vrede maar om invloed en nieuwe afzetgebieden. Maar Reagan voerde niet alleen een koude oorlog. Hij financierde en bewapende in Midden-Amerika (El Salvador, Honduras) doodseskaders die tienduizenden politieke tegenstanders executeerden, de contra's die met veel geweld in Nicaragua een democratisch gekozen regering aanvielen. In Afghanistan zorgde hij ervoor dat Al Qaida en de Taliban uitgroeiden tot factoren van betekenis in de strijd tegen de Russen. Niet vermoedend dat deze tactiek als een boemerang op 11 september de VS zou treffen.

Wanneer je President van de VS bent, dan hoort het binnenvallen van andere landen, het steunen van foute regimes, het intimideren en chanteren van bondgenoten en het martelen en liquideren van mogelijke staatsvijanden en terroristen tot de dagelijkse praktijk. Of je nu Kennedy heet, Bush, Reagan of Obama. Het hoort tot het takenpakket van de President van Amerika om zich overal mee te bemoeien. Een vreedzame Amerikaanse president is zoiets als een vierkante cirkel. In de wijk van Goed en Kwaad zou naast Martin Luther King plaats moeten worden gemaakt voor Mahatma Ghandi, Fred van der Spek, de Nederlandse vredesactivist Kees Koning en Nelson Mandela. Voor mensen die soms met gevaar voor eigen leven de wereld een beetje veranderden in de goede richting

Er is geen licht zonder donker, geen geluid zonder stilte, geen vrede zonder.....

Harry Zevenbergen

**Private militairen en beveiligers
NEDERLAND MARCHEERT**

Er is een snelle groei van het aantal Nederlandse bedrijfjes dat diensten aanbiedt in de private militaire en veiligheidssector. Ze verrichten vaak voorheen als militair beschouwde taken. Dit blijkt uit een door de Campagne tegen Wapenhandel gepubliceerd rapport.

Nieuwe bedrijven manifesteren zich met een aanbod van trainingen – al dan niet met wapens – en de bereidheid ingezet te worden voor piraterijbestrijding en risicovolle opdrachten in spanningsgebieden. U kunt dit huurlingenvak leren van leden uit de Israëlische militaire elite of personeel dat bestaat uit ervaren en strategisch gevormde ex-mariniers, “gespecialiseerd in toenemend maritiem geweld”, of echte commando's! Voor deze, veelal door oud-militairen geleide, bedrijfjes bestaat weinig regulering. Dus is er in Den Haag vraag naar een duidelijk controlemechanisme op deze “diensten”-levering en naar een verplichte registratie. Want deze bureau's bieden hun diensten aan bij Defensie, en nu moeten de ambtenaren zoeken naar juridische aansprakelijkheidsmechanismen. De door de regering overgenomen criteria uit een advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) mag dan enig houvast bieden bij de inhuur van bedrijven door Defensie, maar het is de vraag of deze eenduidig en consequent gehanteerd (kunnen) worden. Andere wezenlijke bezwaren tegen de introductie van dit marktdenken bij Defensie, die kunnen leiden tot “de ondermijning van het geweldsmonopolie” van de overheid, zoals de vorming van paramilitaire knokploegen die een staat in de staat gaan vormen, krijgen weinig aandacht. En dit probleem is levensgroot wanneer dit soort huurlingen als begeleiding van missies naar landen als Afghanistan opereren en daar ook door plaatselijke magnaten mogen worden betaald. En wat te denken als Stork of Philips met hun eigen internationale betrekkingen in opdracht van Defensie technische legerwerkzaamheden gaan uitvoeren?

Het rapport *De opkomst van de nieuwe huurling. Over private diensten in de militaire- en veiligheidssector* staat op: www.vredesmuseum.nl/download/huurlingen.pdf

TOLSTOJ HONDERD JAAR GELEDEN OVERLEDEN

In de herfst van 1910 verliet de tweeëntachtigjarige Russische schrijver Leo Tolstoj voor het laatst zijn woning om als reizend asceet door de wereld te trekken, zijn vrouw en zijn landgoed Jasnaja Poljana, zijn zelfopgerichte scholen en zijn bevriende boeren achterlatend. Het was de bedoeling dat hij in een klooster in Zuid-Rusland zou sterven, maar het werd het treinstation in Astapovo, van waaruit hij wilde vertrekken op 20 november. De longontsteking, die hij al in zijn lijf had, werd hem fataal.

In de laatste jaren van zijn leven was hij als een bezetene betrokken bij de verandering van een wereld in de richting van een spirituele wereld tegen de staat, de beschaving en de geschiedenis en vooral – tegen het geweld. Na een sceptisch leven als schrijver van *Oorlog en vrede* en *Anna Karenina* ontdekte hij rond 1880 het Christendom, of beter gezegd: een spirituele ethiek die vooral aan Thomas van Kempens *Navolging van Christus* doet denken. Tolstoj trok echter zeer radicale consequenties: zo wees hij het huwelijk af en predikte hij seksuele onthouding – berucht is zijn late novelle *De Kreuzersonate* over de verderfelijke van vrouwelijke hartstochten..

In zijn bekendste spirituele werk, *Het koninkrijk Gods is in u* (1894) zet hij uiteen dat slechts met de uitbanning van alle geweld en alle macht de leer van Christus kan worden gevolgd. Hij parafraseerde de evangeliën, maar las ze op dezelfde wijze waarop hij de leer van Boeddha en de werken van Confucius benaderde. Christus was meer een universeel leermeester dan een wonderdoener of goddelijke zoon van Jahwe – want in koningen en aardse wetten weigerde Tolstoj te geloven. De Christelijke liefde en vooral het gebod “gij zult niet doden” stonden boven de wet. De ware Christen weigerde elke staatsdwang. Wet- en regelgeving zijn niet bij machte het geweld te keren. Anarchist noemde Tolstoj zich niet, uit afkeer voor gewelddadige revolutie – maar hij beval wel Proudhon aan, die immers ook langs vreedzame weg gerechtigheid wilde bereiken. Hoe bekend Tolstoj's oproep tot dienstweigering was blijkt uit het feit dat in 1895, een jaar na de verschijning van het *Koninkrijk Gods...*, de socialist Jan Koenraad van der Veer de dienst weigerde van Leidse schutterplichtige.

Tolstoj zag in de opstanden van minderheden tegen de Westerse beschaving elders in de wereld een bevestiging van zijn leer. Zo protesteerde hij rond 1900 tegen de internationale interventie in China tijdens de Boxeropstand en koos

[vervolg p.6]

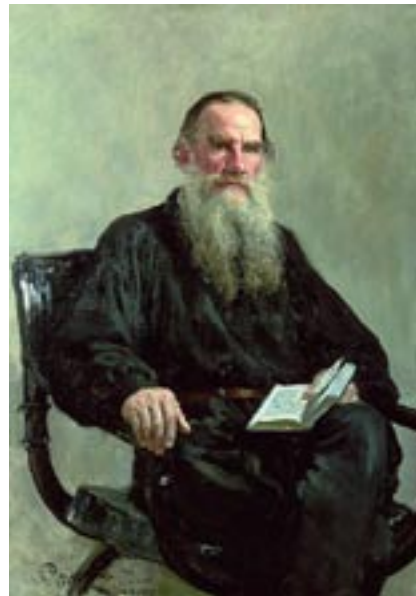
WAT IK GELOOF

Lew Nikolajewitsch Tostoj

“Gij zegt: “Als vijanden, zoals Duitsers, Turken of wilden, jullie komen aanvallen en als je geen oorlog wilt voeren, zullen ze jullie allemaal doden.” Dat is een dwaling. Als er een maatschappij van Christenen zou zijn, die niemand kwaad deed en het overblijvende deel van hun werk aan anderen, dan zouden geen vijanden, geen Duitsers Turken of wilden hen martelen of doden. Zij zouden nemen wat deze Christenen (voor wie er geen verschil tussen Duitsers, Turken of wilden zou bestaan) hen zouden geven. Als een Christen wordt opgeroepen om mee te doen aan de oorlog dan is voor hem het uur daar om van de waarheid te getuigen tegen wie haar niet kent. En hij kan het op geen andere manier getuigen dan met de daad, door te weigeren naar de oorlog te gaan en goed te doen voor allen of zij vijanden zijn of niet.

“Maar als een gezin van een Christen wordt aangevallen, niet door buitenlandse vijanden, maar door slechte mensen in zijn eigen land, dan zullen hij en zijn gezin, als hij zich niet verdedigd, worden beroofd, gemarteld en gedood.” Dat is alweer een dwaling. Als alle leden van een gezin Christen waren en hun leven zouden wijden aan de dienst van anderen, dan zou niemand hen plunderen of doden. Mikluha Mackli ging leven onder een heel gewelddadige stam wilden en werd niet door hen vermoord; zij leerden van hem te houden en onderwierpen zich aan hem, omdat hij niets van hen vorderde maar hen zoveel goed deed als hij kon.

Als een Christen moet leven tussen familieleden en vrienden die geen Christen zijn in de volle betekenis van het woord, die zichzelf en hun eigendom met geweld verdedigen,

en die hem oproepen om aan hun geweld mee te doen, dan is voor hem de tijd daar om de plicht te vervullen waarvoor het leven hem was gegeven. De kennis van de waarheid wordt slechts aan een Christen gegeven om die bekend te maken aan anderen en vooral aan degenen waarmee hij nauw is verbonden, en waaraan hij verbonden is met familie- en vriendschapsbanden; en de Christen kan getuigen van de waarheid op geen andere manier dan om de dwalingen te vermijden waarin anderen zijn gevallen, en door te wegeren mee te doen in het geweld van zowel de aanvallers als degenen die ertegen vechten door alles aan anderen te geven en door te laten zien dat zijn enige verlangen is de wil van God te vervullen en dat hij voor nergens zo bang is dan dat hij daartegen handelt.

“Maar het land kan niet toestaan dat een inwoner eraan ontkomt dat hij de plicht vervult die iedere burger moet vervullen.

De regering van het land eist dat iedere man zijn eed van trouw aflegt, en meedoet aan rechtspraak en veroordeling; iedere man is verplicht de militaire dienst te vervullen, en als hij weigert zal hij worden blootgesteld aan straf, verbanning, gevangenis en zelfs de dood.” En ook hier wordt de Christen opgeroepen zijn plicht voor God te vervullen. De Christen weet dat al deze dingen worden geëist door mensen die de waarheid niet kennen, en dat daarom wie haar kent daarover moet getuigen naar wie haar niet kent. Het geweld, de gevangenis, misschien zelfs de dood, waaraan de Christen dan zal worden blootgesteld als gevolg van zijn weigering, zal hem in staat stellen te getuigen van de waarheid, niet in woorden, maar in daden. Iedere daad van geweld, plundering, executie en oorlog is niet het gevolg van de natuur, maar van de onwetendheid van de mens over de waarheid. En daarom is, hoe groter het kwaad dat deze mensen doen, hoe verder zij van de waarheid staan, hun toestand des te wanhopiger en is het des te meer nodig dat hen de waarheid wordt geleerd. En een Christen kan alleen maar de kennis van de waarheid aan anderen overbrengen door ver te blijven van de dwaling waarin zij verkeren en door kwaad met goed te vergelden. Daarin ligt de volledige plicht van een Christen, het hele doel van zijn leven, dat niet door de dood kan worden vernietigd.”

Uit *Wat ik geloof*, hoofdstuk 12. Jasnaja Poljana, 1885

[vervolg p. 5]

hij partij voor de Chinese "gerechtigden". Ook koos hij partij voor de onafhankelijkheidsbeweging in Brits Indië. In 1908 schreef hij zijn pamflet *Brief aan een Hindoe*, waarin hij eens strategie van geweldloze weerbaarheid tegen de Britse overheersers aanbeval. Dit stuk, feitelijk gericht aan Tarak Nan Das, die in op dat moment studeerde in Canada, kwam in handen van de jonge Mahatma Gandhi, die Totstoj benaderde voor toestemming voor vertaling. Dit leidde tot een intensieve correspondentie -Tolstoj's laatste brief uit zijn leven was aan Gandhi gericht.

Trad Tolstoj met zijn prediking van burgerlijke ongehoorzaamheid in het voetspoor van H.D. Thoreau, die eveneens droomde van een utopisch landleven in zijn boek *Walden*, met zijn universele strategie van geweldloze weerbaarheid plaatste hij – althans in geschrifte – een stempel op de twintigste eeuw. Want massaal geweldloos verzet bestond al in Azië: onafhankelijk van hem streken bijvoorbeeld inheemse landbouwers in Nederlandsch-Indië tegen de landroof door de grote Nederlandse thee- en suikerplantages op Java. Via Gandhi, die hem als leermeester erkende, werd zijn gedachtegoed tactisch verder verbreid door Martin Luther King en Nelson Mandela. Zijn christen-anarchisme vond via De Veers Vrede-beweging zijn weg bij o.a. Henk Boeke en zijn onderwijs-werkplaats en in War Resisters' International, dat in 1923 in Nederland is opgericht.

Het is alleen daarom al merkwaardig hoe stil het tijdens de honderdjarige herdenking van zijn dood is geweest. Misschien omdat hij op latere leeftijd met Proudhon ook diens vrouwonvriendelijkheid deelde? Om een indruk te geven van zijn gedachtegoed omkranst dit stukje een fragment waarin beknopt zijn maatschappijopvatting wordt beleiden.

WORDT ISRAËL EEN TOTALITAIRE STAAT?

In december 2010 liet de Israëlsche Coalitie van Vrouwen voor Vrede een rapport het licht zien met de titel *Totale oorlog: Israël tegen de democratie*. Dit ruim 60 bladzijden dikke werk beschrijft de toenemende politieke vervolging van vredesgroepen en mensenrechtenorganisaties. Er is sprake van antidemocratische wetten, het optreden van de geheime politie Shin Bet in samenwerking met de rechtbank, de aanwezigheid van openlijk fascistische organisaties en lobbygroepen als Im Tirtzu of z.g. onderzoeksbureaus als NGO-Monitor, die het rechtse parlement soms met succes beïnvloeden. De organisaties die volgens NGO Monitor terroristen steunen, zijn o.a. Amnesty International, Human Right Watch en Oxfam Novib, en recentelijk - zoals blijkt uit een interventie van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken - de Interkerkelijke Organisatie voor Ontwikkelingshulp ICCO. Zelf heeft premier Netanyahu de volgende uitspraak gedaan: *"Er is een verband tussen elementen die zogenaamd bezorgd zijn over mensenrechten met elementen die meer dan elk ander element deze mensenrechten met voeten treden. Dit verband neemt slechts één doel op de korrel of heeft in het begin het vizier daarop gericht, en dat is het voortbestaan van de staat Israël ... en daarom zijn we getuigen van een toenemende vloedgolf. Dat is de ideologische grondslag. Dat ontkiemt allereerst in Europa. Het brengt een soort politieke correctheid teweeg, vindt zijn weg in belangrijke segmenten van de media en breidt zich langzaam uit, en overtuigt ook regeringen"*.

Onder zijn regering heeft de Knesseth een reeks wetten aangenomen die sancties en straffen uitdelen voor: - het herdenken van de Naqba op Israëlsche onafhankelijkheidsdag; - het on-

dersteunen van boycots van Israëlsche bedrijven, ook in nederzettingen in de bezette gebieden; - het aannemen van buitenlands geld, met name van mensenrechtenorganisaties of organisaties ter bevordering van de democratie. Ook is er een wet "oorlog tegen de terreur", waarin elke activiteit tegen soldaten in de bezette gebieden wordt gezien als een terreurdaad. "Indirecte hulp" aan terreur wordt zwaar gestraft, ook al gebeurt dat onopzettelijk of zonder dat iemand zich daarvan bewust is. Wie van terrorisme wordt verdacht kan zonder proces gevangen worden gehouden op bevel van het leger of de geheime dienst Shin Bet. De wet past de norm toe van Robespierre's Verdachtenwet uit 1793: een verdachte is bij voorbaat schuldig en moet zelf voor de rechtbank - als het daartoe komt - zijn onschuld bewijzen. Reeds nu is het al praktijk dat processen die worden gevoerd op aangifte van de Shin Bet geheim zijn en dat ook de vonnissen en gerechtelijke strafbevelen niet openbaar mogen worden gemaakt. Men kan in Israël dus reeksen verdwijningen verwachten. Het rapport spreekt nu al van martelverhoren - maar dat is geen nieuws meer. Zo zal de regering Netanyahu zich in toenemende mate tegen burgers in eigen land gaan keren en zich daar gedragen als het leger in de bezette gebieden. Zij zal zich vooral tegen de vrijheid van meningsuiting, het verzet tegen oorlogsmisdaden van het Israëlsche leger en tegen zowel linkse als orthodoxe gewetensbezwaarden, die als vijanden van het land worden gezien. Het zal niet lang meer duren of Israël zal in het gehele land voor alle burgers ophouden een democratische staat te zijn, hetgeen door een agressieve minderheid luid zal worden toegejuicht

Wapenbeheersing door Wetenschapsbeheersing

Vele geleerden hebben in de loop van de tijd gewaarshuw voor het gevaar van het achterblijven van de ethische ontwikkeling van de mens bij zijn technische ontwikkeling. Toch gaat deze scheefgroei nog steeds door. Moeten mensen die het gevaar daarvan inzien zich verzetten tegen verdere ontwikkeling van onze kennis op het gebied van de natuurwetenschappen zolang ons ethisch besef tekort schiet?

Van Henk Spitzen verscheen de brochure 'Wapenbeheersing door Wetenschapsbeheersing'. De auteur behandelt deze moeilijke materie in historisch perspectief en pleit voor een erencode voor natuurwetenschappers. De brochure zal niet in druk verschijnen en is alleen te downloaden van: www.vredesmuseum.nl/download/wetenschapsbeheersing.pdf

GEWELDLOZE SLACHTOFFERS VAN REPRESSIE

Jonathan Pollak, Israëlsche activist tegen de Muur en Gaza.

Langzamerhand begint de Israëlsche regering niet alleen Palestijnen, maar ook zijn eigen staatsburgers op te sluiten voor hun geweldloze acties tegen de muur. Op 27 december werd de 28-jarige graficus Jonathan Pollak veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf voor deelname aan een illegale vereniging. In werkelijkheid wil de Israëlsche justitie hem in de gevangenis voor zijn activiteiten als *'anarchist against the wall'*. Met name is hem kwalijk genomen dat hij in Budrus heeft weten te bewerkstelligen dat de scheidingsmuur van Israël met Palestina niet dwars door het dorp zou lopen en dat de schade aan de Palestijnen daardoor werd verminderd. Hij stond daarvoor echter niet terecht. Op 31 januari 2008 werd hij als enige opgepakt tijdens een fietstocht van de 'Kritische Massa' tegen de oorlog in Gaza, omdat hij niet had opgeroepen tot ontbinding van die tocht. De openbaar voorbereide tocht was de bedoelde 'illegale bijeenkomst'. De 'Kritische Massa' was echter een bekende milieuorganisatie, die al herhaaldelijk ongestoord demonstratieve fietstochten in Tel Aviv hield.

Maar Pollak is vooral bekend om zijn berichtgeving over de strijd tegen de muur in Israël. Hij ontwierp pamfletten en riep op tot geweldloze weerbaarheid. Een Palestijnse filmmaker Aymed Morrar zei van hem: 'Jonathan ... is een man die probeert te bewijzen dat mensen die geloven in bezettingen niet menselijk of beschaafd kunnen handelen. Hij wil ook bewijzen dat verzet tegen onderdrukking en bezetting niet alleen maar terrorisme of moord betekent.' Zijn advocaat Gaby Lasky stelt: 'Justitie zelf moet maar eens kijken naar het leed dat de inwoners van Gaza is toegebracht, en ook hoe zij haar gezicht afwendt wanneer zij te maken heeft met de realiteit van de bezetting.'

Tijdens het proces verklaarde Pollak geen taakstraf te willen (wat in Israël "burgerdienst" wordt genoemd), en weigerde ook de boete van 1500 sjekel te betalen, die hem naast zijn gevangenisstraf werd opgelegd. Tegenover journalisten verklaarde hij: "Ik denk dat wat we deden, op de fiets door de straat rijden, de meest fatsoenlijke manier is om vrijheid van meningsuiting uit te oefenen. Als we voor zulke dingen worden gestraft, dan ben ik blij dat ik naar de gevangenis ga.' En: '... je moet weten dat de meeste van mijn vrienden die voor dezelfde misdaden zijn opgepakt veel zwaardere vonnissen hebben

gekregen, zelfs achttien maanden door militaire rechtbanken, allemaal omdat ze Palestijnen zijn.'

Terwijl dit proces plaats vond, werden Israëlsche staatsburgers als Matan Cohen of Assaf Kintzner na terugkomst van hun vakantie of studie in het buitenland door de grenspolitie aangehouden omdat zij 'verdacht' werden door de nieuwe geheime dienst Shin Bet. Zij worden regelmatig door de politie lastig gevallen om te worden ondervraagd zonder dat de Shin Bet verder mededelingen doet.

Chidi Nwosu Nigeriaanse vredes- en mensenrechtenactivist

Op 29 december 2010 werd de vredes- en mensenrechtenactivist Chidi Nwosu door knokploegen in zijn huis overvallen, verminkt en daarna neergeschoten, waarna de bende hem bloedend door zijn huis sleurde. In zijn strijd voor gerechtigheid door basisdemocratie via plaatselijke organisaties en vakbonden werd hij voor hen te gevaarlijk.

Chidi Nwosu was de oprichter en voorzitter van de Human Rights Peace and Justice Foundation voor de Nigeriaanse deelstaat Abia in het voormalige Biafra en daarom aangesloten bij War Resisters International. WRI ondersteunt en stimuleert de opzet van plaatselijke basisorganisaties, die met legale middelen en geweldloos verzet een machtsfactor kunnen vormen - tegen de welig tierende corruptie en allerlei vormen van onrecht en geweld, met name landroof. En de HRPJF was zo'n organisatie, met grote successen. Zo slaagde Chidi erin langs gerechtelijke weg de privatisering van de staatsrubberplantage te voorkomen en daarmee de rechten van de plaatselijke bevolking veilig te stellen. Zelfs wist hij met die acties de gouverneur van de staat Abia, die de plantages aan zijn eigen clan wilde versjacheren, tot aftreden te dwingen. Maar Abia is met Ibo een van de gewelddadigste Nigeriaanse staten, waarin facties met gangsters werken, deels onder een fundamentalistische sluier, maar deels ook openlijk om bepaalde corrupte leiders te steunen. Over het algemeen gelooft men dat Chidi, die op verzoek van de nieuwe gouverneur het management van de rubbermaatschappij op zich had genomen, het doelwit was van een afrekening.

Chidi werd 39 jaar en laat een vrouw en een 5-jarig dochtertje achter. Zijn dood is een zwaar verlies voor de groeiende Afrikaanse vredesbeweging.

NIETS IN DE MOUWEN, NIETS IN DE ZAKKEN...

De Amerikaanse ambassadeur in Duitsland, Philip Murphy heeft op 10 november 2009 een gesprek gehad met de onderminister van Buitenlandse Zaken Phil Gordon en Kristoph Heusgen, adviseur nationale veiligheid van Angela Merkel. Daarin zou hij volgens Wikileaks hebben gesproken over de mogelijkheid van het terugtrekken van "kernwapens uit Duitsland, en misschien ook uit België en ... Nederland". Hoezo - die waren hier toch niet?

**

In 2007 spraken toenmalig commandant der strijdkrachten Dick Berlijn en een Nederlandse topambtenaar, Leo Casteijn, met de Amerikaanse ambassadeur Roland Arnall. Casteijn zou volgens Arnall gezegd hebben dat "de nieuwe regering" (= Balkenende IV) het aantal aan te schaffen JSF's zou verminderen. In de Kamer deelde minister Middelkoop mede dat hij alle 85 JSF's zou aanschaffen; het is nu aan Hillen om de waarheid te verkopen.

**

Vorig jaar beloofde defensie aan de bewoners van de gemeenten Onderbanken, Brunssum en Schinnen dat de overlast van overvliegend AWCS-tuig uit Gelsenkirchen in 2012 met een derde zou zijn verminderd. Dat moet nu worden bereikt door het aantal vluchten te verminderen, vliegroutes aan te passen en een vliegsimulator in te zetten voor trainingen. De Amerikanen bleken volgens Wikileaks niet bereid de motoren van de vliegtuigen te vernieuwen. De VS zag daarvoor geen operationele noodzaak. Bovendien hechtte Amerika meer belang aan de inzet in Irak en Afghanistan en zijn bezuinigingsbeleid.

**

Geen nieuws is slecht nieuws. En dat geldt ook voor Wikileaks.

Vredesmuseum op YouTube

Het Museum voor Vrede en Geweldloosheid beschikt sinds kort over een eigen kanaal op YouTube: www.youtube.com/user/vredesmuseum Op het kanaal vindt u momenteel nog slechts twee filmpjes. Eén over het Vredes(kinder)festival in Sittard en één over de opening van de tentoonstelling 1000 Vredesvrouwen in Wageningen. Het Vredesmuseum hoopt spoedig meer filmpjes te kunnen toevoegen en roept iedereen die geschikt materiaal uit verleden of heden heeft dit ter beschikking te stellen. U bereikt het Vredesmuseum via info@vredesmuseum.nl of 015-785.01.37.

Kogels en granaten

Vaak zijn het zinsneden uit een artikel die je verder helpen. Op de dag dat ik mijn 't Kan Anders berichten wil gaan schrijven kom ik twee keer een stukje tegen over het Nederlandse aandeel in de ontwikkeling van munitie.

In *Defense News* lees ik dat Nederland een partner is in het ontwerpen van scheepsmunitie voor 127mm geschut. Het gaat daarbij om de Nederlandse bedrijven Thales en TNO. Zo vind ik na even doorzoeken. Ze werken samen met hoofdaannemer Oto Melara. Italië is de eerste klant en Duitsland heeft al interesse. Nederland zal wel volgen. De munitie is o.a. inzetbaar voor lange afstand kustbombardeerten, zo stelt Oto Melara in een folder. Dan weten we dat alvast als de munitie geëxporteerd wordt naar landen waar een risico's bestaat van inzet bij mensenrechtenschendingen.

Het andere bericht komt uit *Jane's Defence Weekly*. Dit jaar tekenden het Nederlandse ministerie van Defensie een overeenkomst met Duitsland voor het samen ontwikkelen, testen, aanschaffen en beheren van voorraden van landmacht munitie. Het gaat om automatische granaatwerpers (ik schreef er al eens over: 'Mit Splitterwirkung'), 76mm geschut, 120mm tankmunitie en de 155mm munitie voor de pantserhouwitser; dat bulderding uit Uruzgan. Die laatste granaten zullen de Nederlanders in februari in Zuid-Afrika gaan testen. Terwijl de Nederlandse munitie-industrie op zijn gat ligt, zijn Nederlandse bedrijven en instellingen nog steeds betrokken bij de ontwikkeling van kogels en granaten. Dat blijkt uit een paar teksten die bijna toevallig op mijn bureau belanden. Gericht onderzoek zou daar nog legio voorbeelden aan kunnen toevoegen. Daarvan ben ik overtuigd.

Bronnen: 'Italian Munition Moves Toward Fielding, *Defense News*' 17/1/2011; "Vulcano" System 127mm 'Extended ammunition Family', reclame folder Oto Melara; 'Germany to cooperate with Dutch on ammo', *JDW* 19 januari 2011.

Wikileaks: Russische immoraliteit

Het is leuk om te grasduinen door de diplomatieke berichten en gevoel te krijgen voor hoe de dingen in die kringen gaan. Er is een wikileaks-telex van de Amerikaanse ambassade in Moskou over de Russische visie op wapenexportbeleid. Hoe moeten we om gaan met desinteresse van de Russen om over wapenexporten te praten, vraagt ambassadeur Burns zich af. Hij heeft hierover proberen te spreken met de Russische minister van Buitenlandse Zaken, Lavrov. Maar: "De Russen zijn heel erg cynisch over onze motieven

bij het zoeken naar mogelijkheden om wapenexporten naar probleemlanden te beperken. Rusland hecht aan een grote omvang van de wapenhandel en aan de diplomatieke deuren die de verkopen openen (...)." Niets nieuws, maar dit is wat ik vaak gesteld heb en nu herken ik dat in de woorden van een topdiplomaat. Burns gaat door met te stellen: de Russen hechten "(...) aan de gemeen verkregen winsten die deze handel oplevert voor corrupte hoge ambtenaren, en aan de hefboom die het kan zijn voor de Russische regering om Amerikaanse belangen te dwarsbomen. (...) In onze argumentatie moeten we onthouden dat de Russische ambtenarij en bevolking zich weinig morele zorgen - als ze dat al doen - over de wapenhandel maken. Ze zien het in plaats daarvan als een mooi symbool van de herleving van de Russische macht en kracht in de wereld." In plaats van morele argumenten zijn juridische en machtspolitieke argumenten te verkiezen, stelt de Amerikaanse ambassadeur. (26 oktober 2007) Je krijgt zin bijna zin om zo kort en krachtig over de Nederlandse wapenhandel of de Amerikaanse te schrijven. Maar dat is voor later.

Bron: 07MOSCOW5154: 'ADDRESSING RUSSIAN ARMS SALES'

Reparaties

Je koopt als Nigeria een militaire helikopter en die gaat kapot. Hij wordt in Tsjechië gerepareerd. Vandaar wil men de Mi-35 legerhelikopter via Duitsland terug sturen naar Lagos. Maar de Duitse autoriteiten weigeren er een doorvoervergunning voor af te geven. Dus gaat het transport niet door. Ik lees over het voorval in het laatste doorvoerrapport van de Campagne tegen Wapenhandel. Je koopt als Tunesië een of meer vliegtuigen van duizenden euro's in Nederland en er gaat er een kapot. Dit moet gerepareerd worden. Hij gaat terug naar Nederland en zonder problemen weer terug naar Tunis. Zo gaat dat en zo hoort dat binnen het Nederlandse wapenexportbeleid. Retour-na-reparatie is geen probleem.

EU-partner Duitsland doet er wél moeilijk over. Gek is dat binnen dezelfde douane-unie. Pijnlijk wordt het als een jaar later sluipschutters in Tunesië tientallen mensen van de straat schieten. Dat moet toch anders, dat moet

beter kunnen.

Bronnen: 'Vrij verkeer; Nederlandse wapendoorvoer onder de Algemene Douanewet', CtW jan/2011; en 'Tunesië al jaren lang klant voor Nederlandse wapens', <http://broekstukken.blogspot.com>

Martin Broek

NOG MEER OVER WAPEN-DOORVOER

Ondanks nieuwe wetgeving wordt 98 procent van de wapens die via Nederland worden doorgevoerd niet getoetst aan het eigen wapenexportbeleid, zo blijkt uit verder uit het hierboven geciteerde rapport van Campagne tegen Wapenhandel. Partijen Europese wapens en munitie konden daardoor ongehinderd naar bijvoorbeeld Sri Lanka, Honduras, Colombia, Kameroen, Panama en Ecuador verscheept worden. Waar Nederland als exporteur van vuurwapens en munitie een zeer kleine rol speelt, is het als doorvoerland wél een grote speler, met Schiphol en de Rotterdamse haven als grote Europese knooppunten. In minder dan een jaar tijd werd in Rotterdam 255 miljoen stuks Russische vuurwapenmunitie voor de particuliere Amerikaanse markt overgeslagen, net als tienduizenden machiegeweren uit verschillende Oost-Europese landen. Op doorvoer van *dual use* goederen vindt helemaal geen systematische controle plaats. Met het oog op proliferatierisico's zou Nederland ook hiervoor een vergunningplicht moeten instellen. Sinds augustus 2008 is de Algemene Douanewet van kracht, die wapendoorvoer aan een vergunningplicht onderwerpt – met uitzondering van vrachten uit of op weg naar bevriende landen (vooral EU en NAVO). Een analyse van de door de overheid gepubliceerde doorvoergegevens laat zien dat deze uitzondering vrijwel alle doorvoer betreft en maar twee procent van de wapenzendingen daadwerkelijk aan een Nederlandse exporttoets worden onderworpen. Omdat in de praktijk bevriende landen nogal eens andere exportnormen hanteren dringt de Campagne tegen Wapenhandel aan op een Nederlandse toetsing van alle wapens die via Nederland vervoerd worden. De ernstige problematiek van de wereldwijde verspreiding van kleine wapens, alsook de risico's van proliferatie van massavernietigingswapens geven hiertoe alle aanleiding.

Campagne tegen Wapenhandel

Agenda: permanente acties

- Iedere eerste zaterdag van de maand: Vredeswake op de Stadhuisbrug te Utrecht - met op ons spandoekje 'Vrede zonder wapens'. Org: Vredeswakegroep Regio Utrecht. Info: Tilly Okhuizen: 030 2615074 (bgg Geertje Kuipers: 0345 515293). E-mail: geertjek57@hotmail.com.

- Iedere tweede vrijdag van de maand: La Paz, open café over het thema geweldloosheid vanaf 20.00 uur. Org: De Gemeenschap. Café Tjing Tjing, Cornelis Trooststraat 54-56, Amsterdam de Pijp. e-mail: amsterdam@degemeenschap.info.

- Vrouwen in het Zwart houden op zeven plaatsen periodieke wakes tegen de bezetting van Palestina: Amsterdam, eerste vrijdag, 12.45 uur Spui bij het Lieverdje; Groningen, zaterdag om de veertien dagen, 13.00 - 14.00 uur, verzamelen op de Grote Markt; Haarlem eerste zondag van de maand, 14.00 - 15.00 uur, Grote Markt; Leeuwarden, laatste zaterdag van de maand, 13.00 - 14.00 uur, Nieuwstad bij De Waag; Maastricht, laatste donderdag van de maand, 18.15 - 19.15 uur, op de Markt; Utrecht, laatste zaterdag van de maand, 13.00 - 14.00, Stadhuisbrug (Oude gracht). Info: www.vrouweninhetzwart.nl.

Agenda: eenmalige acties

- 22 feb., Den Haag, Jaarvergadering Haags Vredesplatform, Panderpassage Binnendoor 18 20.00 uur.

- 9, 13, 20, 27 mrt, 3, 10, 17, 22, 24 april wakes bij het Cellencomplex Schiphol Oost, Ten Pol 64, 1468 AJ Oude Meer, tegen het detentiebeleid van 'verbannen uit het land der levenden' door diverse levensbeschouwelijke organisaties.

- 17 mrt, Zwolle, doopsgezinde kerk: bezinningsbijeenkomst '1000 Vredesvrouwen uit alle werelddelen' 17.30-19.30 uur. Info: 038 4542611. Web: www.vredesmuseum.nl.

- 24-30 maart, Den Haag: *Movies that matter* festival, 70 bekende of exclusieve films over mensenrechten of oorlogsproblemen, Filmtheater en Spuitheater. org. Amnesty International. Web: www.moviesthatmatterfestival.nl

- 25 april, Almelo, Paasmars voor ont-wapening en Vrede, 'De een zijn brood is de ander zijn brood' 13:00-7:00

Aandacht voor kernenergie, Joint Strike Fighter, uraniumverrijkingsfabriek Urenco, defensiebedrijf Thales en tal van andere bedrijven die zich presenteren als schone industrie, maar zwijgen over de slachtoffers die

Aktie

AGENDA

Selectie uit de landelijke Aktie Agenda van Omslag en Socia Media. De meest recente en volledige versie staat op www.aktieagenda.nl (u kunt daar zelf agendapunten invoeren).

dat (elders op de wereld) maakt.. Org: St. VEDAN (Vredes- En Duurzaamheids Activiteiten, Netwerkstad / Enschede voor Vrede ism. Haags Vredes Platform en Werkgroep Paasmars.

Tentoonstellingen Museum voor Vrede en Geweldloosheid

- t/m 18 febr.: Gandhi in Enschede
- 2 t/m 31 maart: Vergeven – Verzoenen in Leiden
- 5 t/m 19 maart: 1000 Vredesvrouwen uit alle werelddelen, doopsgezinde kerk in Zwolle
- 5 april t/m 14 mei: Onderdrukking en Bevrijding in Alkmaar
Meer info: www.vredesmuseum.nl/info/agenda.php of 015-785.01.37

Tentoonstelling in het Nederlands Fotomuseum

22 januari t/m 13 juni *ANGRY, jong en radicaal*, in Las Palmas Wilhelminakade 332 3072 AR Rotterdam. Meer info:

Oorlog met computervirussen

Iraanse Uraniumverrijkingsfabrieken lijken al geruime tijd te worden aangevalen met het computervirus Stuxnet. Het Iraanse atoomprogramma is hierdoor mogelijk met ruim een jaar vertraagd. Volgens de New York Times staat vast dat de VS en Israël testen met Stuxnet hebben uitgevoerd in de Israëlische installatie voor kernwapens Dimona, die sterk lijkt op de Iraanse installatie in Natanz. Dat de VS en Israël achter de computeraanval op Iran zitten, ligt dus voor de hand. De firma Symantec, een bedrijf dat zich toelegt op het bestrijden van virussen, constateert dat Stuxnet speciaal ontworpen is om de door Siemens geleverde procesbesturingscomputers van de verrijkingsfabrieken te ontregelen. Het zorgt ervoor dat de centrifuges zodanig onregelmatig gaan lopen dat ze stuk gaan. Symantec meldt ook veel "collateral damage": vooral in India en Indonesië zijn er toestellen van Siemens getroffen.

TEKEN HET BURGERINITIATIEF

Op www.sloopdemuur.nl kunt u (Nederlander, v.a. 18jr) meedoen aan het initiatief om gerechtigheid in Palestina! Laat ze niet in de steek, zeker nu niet in deze onrechtvaardige tijden!

Vredescoalitie van oorlogsveteranen in de Balkan

Organisaties van oorlogsveteranen uit Bosnië, Servië en Kroatië hebben besloten een coalitie te vormen om de vrede in de regio te bevorderen. Er komen bijeenkomsten van veteranen met trainingen in vredesopbouw.

Voorzitter Seljko Vukelic zei: 'ons doel is zoveel mogelijk mensen bij het vredesproces en de opvoeding tot vrede te betrekken'. Hij voegde daaraan toe: 'mensen die de oorlog zelf ervoeren hebben het meeste recht om over vrede te praten'. In de coalitie zal geen plaats zijn voor wie de oorlog ingingen om te moorden en plunderen. De coalitie kiest geen partij in de politiek, haar enig doel is ervoor te zorgen dat het nooit meer tot een oorlog komt. Aan deze coalitie is in belangrijke mate bijgedragen door het 'Center for Nonviolent Action'. Deze organisatie is al veel langer actief in de landen van het voormalige Joegoslavië en werkt samen met War Resisters' International.